

POSUDEK VEDOUCÍHO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Móda a odívání v českých zemích za vlády Lucemburků

Veronika Kuběnová

Pedagogická fakulta University Karlovy, Katedra dějin a didaktiky dějepisu

Praha 2010

V předložené bakalářské práci shrnuje autorka závěry svého badatelského úsilí na poli dějin odívání a v širším smyslu estetického vnímání, cítění a (sebe)prezentace, a to v intervalu, daném obdobím vlády Lucemburků v českých zemích (rámcově 14. století). Poměrně široké téma studentka pojala s erudicí, odpovídající, ba v mnohém jdoucí nad rámec bakalářského gradu studia, s dobrým přehledem a zároveň nelíčenou pokorou vůči rozsahu i hloubce mnohavrstevné problematiky, jíž se dotýká. Popsaným přístupem, podtrženým celkovou promyšleností a sevřeností textu i jeho kultivovaným podáním, již vyniknou zvláště s ohledem na rozsah práce i obrazových příloh, které jdou vysoko nad standard běžné bakalářské práce, vzbuzuje předložená studie již při prvním pohledu zasloužené sympatie, potvrzované i následným podrobnějším kritickým rozbohem. Prezentovaná práce nevykazuje žádné zásadní faktické, metodické, formální, interpretační ani stylistické nedostatky a působí v tomto smyslu v zásadě fundovaným a mimořádně vyváženým dojmem. Jediným podstatnějším nedostatkem se tak jeví být právě velkorysost zadání, s nímž v posledku – vzdor vzpomenutému rozsahu díla – ne zcela koresponduje konkrétní obsah. Jistá nesrovnalost je patrna především v časovém vymezení, které ve skutečnosti akcentuje dobu Karla IV., zatímco vlády ostatních Lucemburků (Václava IV. a nanejvýš Zikmunda Lucemburského) si všímá jen okrajově. Obdobně by zajisté šlo s výtkou upozornit na příliš široce („odívání“), až neurčitě („móda“) formulované téma, když ve skutečnosti se autorčin zájem omezuje jen na dílčí, jasně vymezené segmenty tohoto tématu, což si ale v posledku studentka sama uvědomuje a na tento aspekt v úvodu s vysvětlením upozorňuje (str. 12 – 13). Předkladatelka neulpívá na povrchní deskripci, naopak, nebrání se zajímavým a přitažlivým teoretickým přesahům, naznačujícím pokus proniknout až k podstatě dobové a ideově (případně ideologicky) podmíněného fenoménu, jakým zahalování a krášlení těla, úprava zevnějšku a příslušné výchozí či průvodní esteticko-morální normy nepochybně jsou (srovnej zejména kapitoly „Móda pod dohledem aneb oděvní řády“, str. 25d., či „Středověká symbolika barev“, str. 27d., a „Středověký ideál krásy“, str. 36d.). Zpracování dotčených kapitol je však rovněž zatíženo onou výše již vzpomenutou ambivalencí maximalistické

ambice na jedné a povýtce povšechného zpracování na druhé straně (to se ovšem netýká kapitoly o symbolice barev), což nicméně lze s čistým svědomím přičíst na vrub zatímní odborné i autorské nezkušenosti Veroniky Kuběnové, jíž si však ona sama opět je dostatečně vědoma. Do budoucna to nepochybně zakládá dobrou naději (hraničící s jistotou) pro její další odborný i interpretační růst, což rovněž pokládám za podstatný pozitivní výstup její závěrečné bakalářské práce.

Vzhledem k požadavkům, kladeným na bakalářskou práci, podala autorka nepochybně nadprůměrný výkon. Dokazuje s vysokou mírou přesvědčivosti, že dobře zvládla základy odborné historiografické práce; z pramenné základny, jíž měla při zpracování tématu k dispozici nepřehledné množství, zvládla vybrat funkční a v podstatě reprezentativní soubor, pro potřeby práce naprosto postačující. To se týká jak pramenů písemných, tak zejména obrazových (soubor nástěnných maleb na Karlštejně), při jejichž analýze autorka neváhala využít možnosti studovat tento materiál přímo v reálu. Také z bohaté literární produkce, zabývající se v užších či širších souvislostech daným tématem, sáhla po kvalitních titulech, které jí poskytly solidní základ pro samostatné závěry; výhradně domácí provenience použité literatury není v kontextu bakalářské práce závažnějším nedostatkem. Poznámkový aparát je dostatečný a po formální stránce nevykazuje výraznější nedostatky. Obrazová část, která tvoří podstatnou část díla, je pojata skutečně velkoryse, přitom ale s rozmyslem a pečlivostí, která je vůbec pro práci Veroniky Kuběnové charakteristická. Sám osmdesátistránkový text má dobře propracovanou strukturu, vycházející z logiky zadání a jdoucí od dobového kontextu ke konkrétnímu popisu. Završen je vtipným poukazem na jakési „obrození“ některých funkčních prvků vrcholně gotického oděvu v současných módních trendech. Autorka přitom správně připomíná, že přítomnost středověkého detailu v moderním oblečení je pouhou vnějškovou nápodobou, jíž chybí podstatné rozměry autentického středověkého oděvu, především jeho složitá vnitřní symbolika. Už touto poznámkou adeptka dokazuje, jak hluboko pronikla do problematiky středověké oděvní kultury a nakolik pevně si osvojila její zákonitosti i specifika.

Závěr: Bakalářská práce Veroniky Kuběnové si pro své nesporné kvality zasluhuje být oceněna známkou „výborně“. Zároveň lze autorce vřele doporučit další studium v daném oboru, přičemž je naprosto legitimní považovat její bakalářskou práci za dobré východisko k budoucí práci diplomní.

V Osíčku, 17. května 2010